

PeatTransform: pētījumu projekta ideja, kopskats un tvērums

Informatīvs seminārs «Pētījumu projekts PeatTransform: kūdras nozares klimatneitralitātei»

08.01.2026, LVMI «Silava»

Pētniecībā un inovācijās balstīti risinājumi kūdras nozares virzībai uz klimatneitrālu ekonomiku, veicinot Latvijas dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu, PeatTransform

2025. gada oktobris – 2029. gada oktobris

PeatTransform mērķis:

Izveidot kūdrāju pētniecības platformu un izcilības centru, lai:

- stiprinātu zinātnes kapacitāti;
- sekmētu zināšanu pārnesi;
- veicinātu starptautisku sadarbību kūdrāju ilgtspējīgā apsaimniekošanā.

Visas PeatTransform darbības vērstas uz zinātniski pamatotu ilgtspējas risinājumu izstrādi un sabiedrības ilgtermiņa ieguvumu veicināšanu, virzoties uz kūdras nozares klimatneitralitāti.

PeatTransform sasniedzamie rezultāti (*hipotēze*)

Par 100% samazinātas SEG emisijas no augsnes kūdras ieguves vietās, pilnveidojot uzskaites metodes un īstenojot emisiju samazināšanas pasākumus kūdras ieguves vietās.

Par 50% samazinātas SEG emisijas no kūdras produktiem, aizstājot izejvielas kūdras substrātos, atkārtoti izmantojot kūdru un ražojot jaunus kūdras produktus ar ilgu kalpošanas laiku.

Par 50% aizstātas SEG emisijas no kūdras produktiem, īstenojot papildus pasākumus ZIZIMM un citos sektoros CO₂ piesaistes veicināšanai un SEG emisiju mazināšanai.

Kūdras nozares SEG emisiju
aprēķinu uzlabošana

Kūdras ieguves vietu
rekultivācijas risinājumu
demonstrējumi

Pētījumu virzieni

Kūdras nozares
sociālekonomiskais novērtējums

Jaunu produktu un
tehnoloģiju izpēte

Rekomendācijas kūdras nozares
rīcībpolitikas izstrādei

SEG emisiju un CO₂ piesaistes aprēķina metodoloģijas uzlabošanas rekomendāciju izstrāde

PeatTransform virzieni

pētījumu

Aprēķinu uzlabošana apsaimniekotajās mitrāju teritorijās (*on-site jeb emisijas uz vietas*)

Augstāka līmeņa metodika kūdras produktu emisijām (*off-site jeb emisijas ārpus teritorijas*)

Kūdras produktu, zemes izmantojuma maiņas, mitruma režīma darbību datu uzlabošana

SEG emisiju un C krājumu izmaiņu novērtēšana neskartās un atjaunotās mitrāju teritorijās

Darbību datu uzlabošana apsaimniekotos un neapsaimniekotos mitrājos (*on-site emisijas*)

Risinājumi degradētu purvu, vēsturisko kūdras ieguves vietu un blakus esošo teritoriju rekultivācijas pasākumiem

PeatTransform virzītāji

pētījumu

Audita mehānisms SEG emisiju instrumentālajiem mērījumiem

Demonstrācijas vietas - dažādas rekultivācijas prakses (ogas, niedres u.c.)

Demonstrācijas vietas - gruntsūdens līmeņa regulēšana kūdras ieguves laikā

Demonstrācijas vietas - barības vielu un *DOC* izskalošanās samazināšanai kūdras ieguves laikā un no rekultivētiem kūdrājiem

Tālīzpētes risinājumi rekultivācijas pasākumu efektivitātes monitoringam un darbību datu ieguvei

Agrivoltāžas risinājumi – demonstrācijas vieta un rekomendācijas SEG aprēķinu uzlabošanai

Potenciālie riski, ietekme uz SEG plūsmām un modelēšanas prasības, atbilstoši klimata prognozēm

Kūdras ieguves, apstrādes, vietējā patēriņa un eksporta sociālekonomiskais novērtējums

Kūdras nozares sociālekonomiskā un vides
novērtējuma modelis

Kūdras nozares attīstības scenāriju izmaksu un
ieguvumu analīze

Ilgtermiņā pieejamo kūdras resursu
kvantitātes un kvalitātes novērtējums

PeatTransform virzieni

pētījumu

Jauni produkti un
tehnoloģijas klimata
neitralitātes veicināšanai
kūdras nozarē

Jauni augsnes substrātu produkti ar daļēji vai pilnībā aizstātu kūdru - dārzkopībai un meža kokaudzētavām

Jauni ne-substrāta kūdras produkti ar ilgu kalpošanas laiku

Granulētu un torificētu (termiski apstrādātu) kūdras un kūdras atlikuma frakciju produkti

Pārstrādāti kūdras produkti un zemas vērtības kūdras frakcijas - izejviela ķīmiskajai rūpniecībai

Metodoloģijas jauno produktu SEG emisiju un CO₂ piesaistes ietekmes novērtēšanai

Nākotnes scenāriju izstrāde kūdras ieguves vietu izmantošanai, tostarp ietverot ietekmes novērtējumu un ilgtspējas vadlīniju izstrādi

Nākotnes scenāriji vēsturisko un atjaunoto
kūdras ieguves vietu turpmākai izmantošanai

Kūdrāju atjaunošanas sociālekonomiskās
ietekmes novērtējums

Ilgspējas vadlīniju izstrāde kūdrāju
atjaunošanai

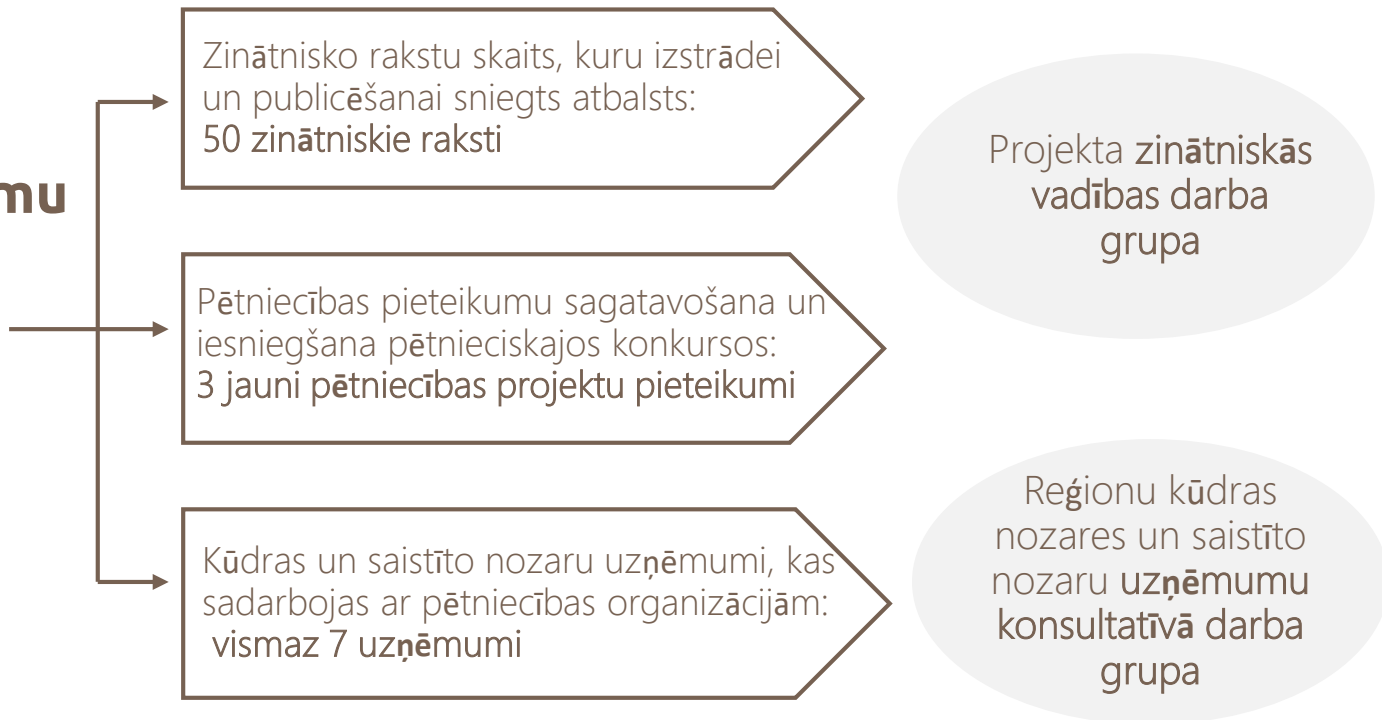
Rekomendācijas oglekļa un bioloģiskās
daudzveidības tirgus mehānismu ieviešanai
vēsturiskās kūdras ieguves vietās

**Politikas rekomendāciju
izstrāde dabas resursu
ilgtspējīgai izmantošanai
kūdras nozarē un klimata
neitralitātes veicināšanai**

Rekomendācijas nacionālajiem politikas
plānošanas dokumentiem attiecībā uz dabas
resursu ilgtspējīgu izmantošanu kūdras nozarē

Galvenie pētījumu projekta īstenošanas uzraudzības rādītāji

PeatTransform pētniecības rezultātu izplatīšana

**Informēšana,
zināšanu pārnese,
iesaiste un
pasākumi**

<https://thenounproject.com>

Informācijas centrs un kūdras nozares
pētniecības kartējums:
www.kudrajupetijumi.lv

Pētniecības kompetenču,
pētījumu projektu un to
rezultātu, pētniecības
infrastruktūras kartējums

- Preses relīzes, populārzinātniski raksti
- 6 īsfilmas, 5 raidieraksta epizodes
- Pētījumu «kartītes»
- pētījumu tehniskās vadlīnijas industrijai
- 30 pieredzes apmaiņas pasākumi

- 4 ikgadēji informatīvie semināri
- 5 tematiskie semināri (demonstrācijas)
- Ideju maratons/inovāciju sprints (studējošo idejas)
- Tematiskie kursi doktorantūras programmās
- Noslēguma konference (2029)

Uz turpmāku sadzirdēšanos un saredzēšanos!

kudrajupetijumi.lv

PeatTransform

PeatTransform

PeatTransform

Projekts PeatTransform – “Pētniecībā un inovācijās balstīti risinājumi kūdras nozares virzībai uz klimatneitrālu ekonomiku, veicinot Latvijas dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu” tiek īstenots Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.-2027. gadam 6.1.1. specifiskā atbalsta mērķa “Pārejas uz klimatneitralitāti radīto ekonomisko, sociālo un vides seku mazināšana visvairāk skartajos reģionos” 6.1.1.2. pasākuma “Pētniecības attīstība dabas resursu ilgtspējīgai izmantošanai vides un klimata mērķu kontekstā” ietvaros ar Eiropas Savienības un Latvijas valsts līdzfinansējumu (6.1.1.2/1/25/A/001).